

BTTR470OMA Vallás- és kultúrtörténet szeminárium

2025/26-os tanév I. félév

tematika és irodalom

Mindenkinek kötelező órai beszámolót tartani, az alábbi témák közül egyet kell választani. AKI NEM JELENIK MEG A BESZÁMOLÓJA IDŐPONTJÁBAN, ANNAK NEM TUDOM ÉRTÉKELNI AZ ÓRAI TELJESÍTMÉNYÉT! Az órai beszámolóhoz ppt-t kell készíteni, a szóbeli előadást és a ppt-t külön értékelem.

A szemináriumon 2 ZH-t írunk.

A két ZH, az órai beszámoló és a ppt-re adott jegyek átlaga adja a szemináriumi jegyet.

I. Görög vallás- és kultúrtörténet.

1. A görög istenvilág. **Beszámoló: A görög pantheon.** Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Az Olümposz alatt. 173-209.

2. Az ókori olimpiai játékok. **Beszámoló: Az olympiai játékok, mint kultusz.** Finley, M. I. – Pleket, H. W.: Az olimpiai játékok első ezer éve. Budapest, 1980. 24-61.

3. A jóslás és a jósdák. **Beszámoló: Apollón és kultusza.** Hegyi Dolores: A görög Apollón-kultusz. Budapest, 1998. 13-21., 79-98.

Az antik orvoslás. **Beszámoló: Aszklepiosz.** Kerényi Károly: Az isteni orvos. Tanulmányok Aszklepiosról és kultuszhelyeiről. Budapest, 1999. Gyógyulások Epidaurosban. 29-40.

4. A polisok vallása. **Beszámoló: Athén ünnepei.** Hegyi Dolores: Polis és vallás. Budapest, 2002. 45-61.

5. A görög hétköznapiak – 1 ZH

Beszámoló 1: A görög ház. Németh György - Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet. Budapest, 2006. A lakóház: 381-391.;

Beszámoló 2: A görög lakoma. Forisek Péter: Görög szümpozicionok - makedón tivornyák.

III. Alexandrosz makedón király ivászatai. Történeti Tanulmányok 27, 2019, 6-16.

II. Hellenisztikus és római köztársaság kori vallás- és kultúrtörténet.

6. A hellénisztikus vallás sajátosságai. **Beszámoló: A hellénisztikus vallás.** Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Valláskeveredés, misztériumok és megváltáshit. 224-257.

7. A római vallás korszakai. **Beszámoló: Az archaikus és a klasszikus római vallás.** Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Állam és vallás szövetsége Rómában. 210-224; ill. 23-34.

8. A római papság. **Beszámoló: Pontifexek és flamenek.** Thomas Köves-Zulauf: Pontifex és flamen: a római vallás sajátosságai. In: Római vallás és irodalomtörténeti tanulmányok. Budapest, 2021. 81-101.

9. A római templomok. **Beszámoló: A Forum Romanum templomai.** Pescarin, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei. Budapest, 2000. Saturnus temploma, a Concordia templom, Vesta szűzek szentélye

III. A római császárkori vallás- és kultúrtörténet

10. **Beszámoló: Az augustusi vallási megújulás.** Jones, A. H. M.: Augustus. Budapest, 1976. 214-239.

11. A hellénisztikus és római uralkodókultusz. **Beszámoló 1: Nagy Sándor, mint isten.** Bosworth, A. H. B.: Nagy Sándor. A hódító és birodalma. Budapest, 2002. 393-410.

Beszámoló 2: A császár, mint isten. Grüll Tibor: Az utolsó birodalom. Typotex, Budapest, 2007. 131-139.

12. Birodalmi és helyi vallás a provinciákban. **Beszámoló: Pannonia vallásai.** Mócsy András: Pannonia a korai császárság idején. Budapest, 1975. 63-69., 180-183., Mócsy András: Pannonia a késői császárkorban. Budapest, 1975. 76-87., 157-164.

13. A kurzus értékelése, osztályozás.

A beszámolókhöz ajánlott további szakirodalom:

Adamik Tamás: Római irodalom. A kezdetektől a Nyugatrómai Birodalom bukásáig. Pozsony, 2009.

Adorno-Beschi-Ferrara-Lauffer: A klasszikus Athén. Budapest, 1966.

Devecseri Gábor: Kalauz Homéroszhoz. Budapest, 1974.

Grüll Tibor: Az utolsó birodalom. Typotex, Budapest, 2007.

Hahn István: Istenek és népek. Budapest, 1980. Az Olümposz alatt (173-209. old)

Hegy Dolores: Polis és vallás. Bevezetés a görög vallástörténetbe. Budapest, 2002.

Karsai György: Homérosz: Iliász. Budapest, 1998.

Karsai György: Homérosz: Odüsszeia. Budapest, 1998.

Kertész István: Az olümpiai játékok története. Budapest, 1996.

Németh György - Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet. Budapest, 2006.

Pescarin, Sofia: Róma. Az örök város régészeti emlékei. Budapest, 2000.

Spawforth, Tony: Az ókori Görögország templomai. Pécs, 2006.

Debrecen, 2025. szeptember 8.

Dr. Forisek Péter
egyetemi docens